

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Petry Řezáčové Vnímání vlastního těla u vysokoškolských studentek s ohledem na možný transgenerační přenos.

Předložená diplomová práce je práce empirická, která se pomocí dotazníkového šetření snaží odpovědět na otázku, nakolik je vztah k vlastní tělesnosti (body image) u vysokoškolských studentek ovlivněn vztahem k vlastní tělesnosti jejich rodičů. Autorka na rozdíl od předchozích autorů zvažuje také možnost, že jedním s důležitých mechanismů tohoto transgeneračního přenosu body image by mohl být i mechanismus observačního učení. Základní hypotézou práce tedy bylo, že případná shoda mezi vnímáním vlastní tělesnosti mezi dcerou a rodiči, bude nezávislá na jejich vzájemném vztahu. Práce byla provedena na vzorku 60 studentek, převážně z Fakulty humanitních studií a jejich rodičů. Důležitým kritériem pro výběr vzorku bylo, že studentky musely až do 16 let vyrůstat v rámci úplné rodiny. Autorka práce kontaktovala respondentky metodou sněhové koule. Tyto studentky vyplnily baterii dotazníků týkajících různých aspektů Body Image a dále oslovily rodiče a požádaly je o vyplnění až na jednu výjimku stejných dotazníků. Demografické údaje a výsledná skóre testů získané od studentek a jejich rodičů byly dále statisticky vyhodnoceny převážně pomocí neparametrické korelační analýzy. Jako vedoucí práce bych ráda autorku práce ocenila zejména za její samostatnost při přípravě a samotné realizaci výzkumného projektu. K výslednému zpracování diplomové práce mám však několik výhrad, které bych zmínila chronologicky. Výhrady mám zejména ke způsobu zpracování teoretického úvodu, který je převážně založen na shrnutí informací získaných převážně ze sekundárních zdrojů (např. Koudelka, 2012), i když na téma body image existuje velká řada původních studií, jejichž zpracování by autorce práce přineslo relevantnější informace. I když autorka některé z těchto studií také náležitě cituje, očekávala bych, že budou zastoupeny v citovaných zdrojích větší měrou. Dále se již na straně 3 teoretického úvodu vyskytují faktické nepřesnosti neboť k nálezům Venuší nepatří jen hliněné sošky, nýbrž tyto paleolitické artefakty byly vytvářeny i z jiných materiálů ať už z kamene či kosti. Dále na straně 3 se uvádí, že primární funkcí oděvu je ochrana plodnosti, což je poměrně diskutabilní tvrzení. Autorka také nerozlišuje odlišné pojmání lidské tělesnosti v rámci různých teoretických diskurzů (kulturní antropologie, sémiotiky, etologie člověka) což stěžuje pochopení některých pasáží teoretického úvodu. V některých částech teoretického úvodu jsou pasáže, které jsou uvedeny zcela bez kontextu. Například pasáž o rituálu na str. 8. Na straně 9 není uveden zdroj definic sebereflexe, sebeúcty a sebekontroly, ze kterých autorka vychází. V práci se často vyskytují nepřesnosti formálního charakteru (chybí tečky na koncích vět a velmi často jsou tečky umístěny před citací, která se odkazuje k předchozí větě.) Na straně 18 mi chyběl v komentáři dovětek, že obezita není nežádoucí pouze z pohledu médií, nýbrž obezita je nežádoucí také proto, že je závažným rizikovým faktorem celé řady onemocnění. Dále mi na straně 19 nebylo jasné, proč autorka do teoretického úvodu zařazuje odstavce o odstraňování chloupků, i když je to mimo téma diplomové práce. Další spíše formálním nedostatkem práce je, že autorka v některých pasážích referuje o přehnané péči a na jiných místech se zmiňuje o hyperprotektivě. Bylo by dobré se v užívané terminologii sjednotit. Výše zmíněné nedostatky teoretického úvodu se dále nepříznivě odrazily ve fázi diskuse výsledků, neboť ta je povětšinou pouhým opakováním výsledkové části, než aby byla skutečnou konfrontací s výsledky studií předchozích autorů. I když některé z dílčích výsledků jsou diskutovány náležitě na úrovni diplomové práce by tato praxe měla být již samozřejmostí.

Závěr: Předloženou diplomovou práci považuji vzhledem ke zpracovávanému tématu, způsobu provedení práce a nalezeným výsledkům za velmi inovativní a kvalitní. Předností práce je, že předmětem jejího výzkumu nebyli jen studenti VS, jak je to běžné u většiny akademických prací, nýbrž i jejich rodiče. Vzhledem k výše uvedeným nedostatkům však předloženou diplomovou práci hodnotím stupněm velmi dobře a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 20.9. 2013

Mgr. Věra Pivoňková Ph.D.
Fakulta humanitních studií, UK